

ሰለኢትዮጵያ ፡ የቤተ ፡ ሰብ ፡ ሕግ ፡ አንዳንድ ፡ ጥያቄዎች ፡

በጆርጅ ፡ ቸቹኖቪች ።

የኢትዮጵያ ፡ ሕግ ፡ መጽሔትን ፡ የሚያነቡ ፡ ከሚቀጥሉት ፡ በሺ፱፻፳፫ ፡ የትምህርት ፡ ዓመት ፡ ከታተሙት ፡ ከፀሐፊው ፡ ሃያ ፡ እራት ፡ የኢትዮጵያ ፡ ቤተ ፡ ሰብ ፡ ሕግ ፡ ጥያቄዎች ፡ ለተመረጡት ፡ ጥያቄዎች ፡ የተጻፈ ፡ መልስ ፡ ለመጽሔቱ ፡ በመስጠት ፡ የሕግ ፡ ዕውቀታቸውንና ፡ ለሕጋዊ ፡ ጥያቄዎች ፡ መልስ ፡ የመስጠት ፡ ችሎታቸውን ፡ እንዲገምቱ ፡ (እንዲፈትኑ) ፡ ተጋብዘዋል ። በአማርኛም ፡ ሆነ ፡ በእንግሊዝኛ ፡ ተጽፎ ፡ ለመጽሔቱ ፡ የተሰጠ ፡ በእያንዳንዱ ፡ ጥያቄ ፡ ብልጫ ፡ ያሳየው ፡ መልስ ፡ በታላቅ ፡ ሺ፱፻፳፮ ፡ ዓ. ም. ይወጣል ፡ ተብሎ ፡ በሚገመተው ፡ የመጽሔቱ ፡ አሥረኛ ፡ እትም ፡ ላይ ፡ ይወጣል ። መልሶቹ ፡ ከጥቅምት ፡ ፲፩ ፡ ቀን ፡ ፲፱፻፸፫ (እ. ኤ. አ.) ዓ. ም. በፊት ፡ መስጠት ፡ አለባቸው ። እያንዳንዱ ፡ መልሱ ፡ ለእትም ፡ የተመረጠለት ፡ ተካፋይ ፡ አንድ ፡ መልሱ ፡ የሚወጣበትን ፡ መጽሔትና ፡ አምስት ፡ የመልሱ ፡ ሌላ ፡ እትሞች ፡ በነፃ ፡ ይወስዳል ። ለአራቱም ፡ ጥያቄዎች ፡ እጅግ ፡ በጣም ፡ አጥጋቢ ፡ መልሶችን ፡ ለሚሰጥ ፡ ተካፋይ ፡ የዓመቱን ፡ መጽሔት ፡ እትም ፤ Subscription ፡ አንድ ፡ መልሶችን ፡ የሚወጣበትን ፡ መጽሔትና ፡ የማንኛውንም ፡ የታተመ ፡ መልስ ፡ የፀሐፊውን ፡ ሌላ ፡ እትሞች ፡ በነፃ ፡ ያገኛል ፡ (ይወስዳል) ። ተካፋዮች ፡ ሁሉንም ፡ ጥያቄዎች ፡ እንዲመልሱ ፡ አይገደዱም ።

፩ኛ ፡ ፕሮብሌም ።

የንጉሠ ፡ ነገሥቱ ፡ የፍትሐ ፡ ነገሥት ፡ ኮሚሲዮን ፡ እንዳሻሻለው ፡ እንደፍትሐ ፡ ብሔር ፡ ሕግ ፡ ቁጥር ፡ ፯፻፸፯ ፡ መሠረት ፡ ከሆነ¹ ፡ የልጅነትን ፡ ሁኔታ ፡ ለመጠየቅ ፡ እናት ፡ ልታቀርብ ፡ የምትችለው ፡ ክስ ፡ ሊቀርብ ፡ የሚችለው ፡ በልጁ ፡ ላይ ፡ ነው² ። በሌሎች ፡ ሁኔታዎች ፡ ግን ፡ በልጁ ፡ ላይ ፡ ሳይሆን ፡ እራሱ ፡ በሚያቀርባቸው ፡ ክሶች ፡ ጊዜ ፡ ክሱ ፡ በእናትየዋ ፡ ላይ ፡ ወይም ፡ በወራሾች³ ፡ ላይ ፡ ሊቀርብ ፡ ይችላል ። እንዲሁም ፡ ባለው ፡ ጊዜ ፡ ክሱ ፡ ቀርቦ ፡ የሚቃና ፡ ሲሆን ፡ ለአንድ ፡ ሰው ፡ የልጅነትን ፡ ሁኔታ ፡ የሚያስገኝ ፡ የሆነ ፡ እንደሆነ⁴ ፡ እንደዚህ ፡ ያለው ፡ ሰው ፡ በክሱ ፡ ውስጥ ፡ መግባት ፡ አለበት⁵ ። ስለዚህ ፡ ፩ኛ/ በእናትየዋ ፡ ላይ ፡ ያለውን ፡ ግዴታ ፡ ሳያስፈጽም ፡

1. በሬኔ ፡ ዴቪድ ፡ የተጻፈውን ፡ ለ ፡ ደ ፡ ዳ ፡ ለ ፡ ፋሚያ ፡ ዳን ፡ ለኩድ ፡ ሲቪል ፡ ኢትዮፒን ፡ (ሚላና ፡ ጂፍሪ ፡ ፲፱፻፳፯) ፡ ገጽ ፡ ፳፯ ፡ ቁ. ፻፲፬ ፡ ተመልከት ።
2. አንቀጽ ፡ ፯፻፸፯ ፡ (፩) ። በዚህ ፡ አጋጣሚ ፡ ብንጠቅሰው ፡ በትክክል ፡ ያልተተረጎመው ፡ የእንግሊዝኛው ፡ አንቀጽ ፡ ፯፻፸፯ ፡ ልጁ ፡ ለማቅረብ ፡ የሚችለው ፡ ክስ ፡ ላይ ፡ ብቻ ፡ እንዲሠራ ፡ ያደርገዋል ። ይህ ፡ ግን ፡ ትክክል ፡ አይደለም ።
3. አንቀጽ ፡ ፯፻፸፯ ፡ (፪) ። ስለዚህም ፡ ስለመወለድ ፡ ክስ ፡ በእናትየዋ ፡ ወይም ፡ በእሷ ፡ ወራሾች ፡ ላይ ፡ እንጂ ፡ በአባትየው ፡ ላይ ፡ ሊቀርብበት ፡ ወይም ፡ እሱ ፡ ክሱን ፡ ሊያቀርብ ፡ አይችልም ።
4. በአንቀጽ ፡ ፯፻፸፯ ፡ (፩) ፡ እና ፡ ፯፻፸፩ ፡ ፯፻፸፮ ፤ ወይም ፡ ፯፻፸፱ ፡ (፪) ፡ እና ፡ ፯፻፸፩ ፡ መሠረት ። አንቀጽ ፡ ፯፻፸፱ ፡ (፫) ፡ እና ፡ ከልካዩን ፡ አንቀጽ ፡ ፯፻፸፩ ፡ ተመልከት ።
5. በትክክል ፡ ያልተተረጎመው ፡ የእንግሊዝኛው ፡ አንቀጽ ፡ ፯፻፸፯ ፡ (፫) ፡ እንዲህ ፡ ተብሎ ፡ መታረም ፡ አለበት ፡— “በማናቸውም ፡ ጊዜ ፡ ልጅየው ፡ እናት ፡ የተባለችውና ፡ እንዲሁም ፡ ክሱ ፡ የተከናወነ ፡ ከሆነ ፡ አባትነት ፡ የሚሰጠው ፡ ሰው ፡ በክሱ ፡ መግባት ፡ አለባቸው” ። (አንቀጽ ፡ ፯፻፸፯ ፡ በመጀመሪያው ፡ ረቂቅም ፡ የሚለው ፡ ይህንኑ ፡ ነው) ።

አባት : የተባለውን : ለመክሰስ : ስለማይችል ፤ ፪ኛ/ እናትየዋም : ላይ : የልጅነት : ሁኔታ : ሳይረጋገጥ : ክስ : ለማቅረብ : ስለማይችል⁶ : ልጁ : ክስ:ሊያቀርብባት : ባለመቻሉ : ምክንያት ፤ የክብር : መዝገብ : ጽሑፍ : በሌለበት : ጊዜ⁷ : የእናት : ዝምድና : የአለው : ልጅ⁸ : የሌለውን : የአባቱን : ዝምድና⁹ : ለማግኘት : መክሰስ : አይችልም ። ስለሆነም : በኢትዮጵያ : ውስጥ : ሊደረግ : የሚችለው : ይኸው : የልጅነት : ሁኔታ : ክስ : ማለት : የልጅነት : ሁኔታ : የተረጋገጠላት : እናት : በልጁ : ስም : አባት : በተባለው : ሰው : ላይ : ልታቀርብ : የምትችለው : ክስ¹⁰ : ሲቀርብላቸው : ፍርድ : ቤቶች : የጉዳዩን : ውስጣዊ : ነገር : ሳይመረምሩ : ክሱን : መሰረዝ : ይገባቸው : ነበር ። ነገር : ግን : ፍርድ : ቤቶች : ይህን : አያደርጉም : በተጨማሪ : የፍትህ : ብሔር : ሕግ : ቁጥር : ፯፻፸፪ (፪) : የሚያዘውን : የማያከብሩበትን : ምክንያት : አያስረዱም ። እላይ : በተመለከቱት : ሁኔታዎች : የሚቀጥሉትን : ጥያቄዎች : መልስ ።

፩ኛ : ጥያቄ :

በአንቀጾች : አተረጓጎም : ስልት : እንደምናውቀው : ሁለት : ቁጥሮች : ተቃራኒ : ትርጉም : ሊኖራቸው : የሚችል : ከሆነ : ዋጋ : እንዲኖራቸው : የሚያስችል : ትርጉም : መሰጠት : አለበት¹¹ ። እላይ : እንደተጠቀሰው : የቁጥር : ፯፻፸፯ (፪) : እና : የቁጥር : ፯፻፸፪ : ቀጥተኛ : ትርጉም : ሥራ : ላይ : ቢውል¹² : በኢትዮጵያ : ውስጥ : ሊኖር : የሚችለውን : የልጅነት : ሁኔታ : ክሶች : ዋጋ : ያሳጣዋል ። ሌላ : ትርጉም : ሊኖረው : ይችላል? መልሱ : አዎ : ከሆነ : በዝርዝር : ግለጽ ።

፪ኛ : ጥያቄ ።

ለቁጥር : ፯፻፸፯ (፪) : እና : ለቁጥር : ፯፻፸፪ : ሌላ : ትርጉም : ሊገኝላቸው : በቻልም : እንኳ : ወደፊት : በሚሰጡት : ፍርዶች : ላይ : ሊሠራ : አይችልም ። ስለዚህ : ለአንደኛው : ጥያቄ : የሚያዛልቅ : መፍትሔ : ከተፈለገ : ሕግ : አውጭው : ክፍል : አንቀጹን : እንዲለውጠው : ያሻል ። ምን : ዓይነት : መሻሻል : በደረግ : የተሻለ : ይመስላል? የቁጥር : ፯፻፸፩ : መሻሻል : አስፈላጊ : ይመስላል?

፫ኛ : ፕሮብሌም ።

ዴቪድ : እያብራራ : ያረቀቃቸው : አንቀጽ : ፳፩ : እና : ፳፪ : “የፍርድ : ሚኒስቴር : በችኮላ : ባዘጋጃቸው¹³ : ጽሑፎች : ተተክቷል ። የአዲሱ : አንቀጽ : ፳፪ : የመሸጋገሪያ : ሕጎች : ቁጥር : ፫፻፫፻፳፩ (፩) : የክብር : መዝገብ : ጽሑፎች : በሥራ : ላይ : እስኪውሉ : ድረስ : ንዑስ : ቁጥር : አንድ : የሚለው : ማለት : የትውልድ : የጋብቻ : እና : የሞት : ማረጋገጫ : በታወቀ : ሰነድ : አስረጅነት : ይፈጸማል ። ይህ : የመሸጋገ

6. አንቀጽ : ፫፻፫፻፳፩ : (፩) ።
7. አንቀጽ : ፯፻፸፫ : (፪) ።
8. በመሠረቱ : ቀድሞ : “የነበረን” : መወለድን : ለማግኘት : ክስ : አይቀርብም ።
9. ወይም : በአንቀጽ : ፯፻፸፩ : መሠረት : መኖሩን : የሚቃረን : ትክክለኛ : መልስ : ያለ : እንደሆነ) ። አንቀጽ : ፯፻፸፪ትን : ተመልከት ።
10. የሚያስገርመው : ሕግ : አውጪው : የዘነጋው : ይህን : የተለመደ : ሁኔታ : ብቻ : ነው ።
11. በሕግ : ትርጉሞች : ላይ : የሚሠራው : አንቀጽ : ፲፯፻፴፯ : በአሉታ : ሲተረጎም : ነው ።
12. አባትነትን : ለማረጋገጥ : የሚቀርቡትን : ክሶች : የሚቃወሙ : ስለ : ሕጉ : የሚያውቁ : ተከላሾች : ባለመኖራቸው : ምክንያት : እስካሁን : ድረስ : ተፈጻሚ : ሊሆን : አልቻለም ።
13. ዴቪድ : የጻፈውን : እላይ : በተራ : ቁጥር : ፩ : የተጠቀሰውን : ጽሑፍ : ገጽ : ፰ : ላይ : ተመልከት ።

ሪያ : አንቀጽ : ቋሚ : ሕጎች : ከሚባሉት : ጋር : ማለትም : ከጋብቻ : ሕግና : ከልጅነት :
ሁኔታ : ሕግ : ጋር : ተቃራኒ : ነው ።

፩ኛ. የጋብቻ : ሕግ ።

የክብር : መዝገብ : ጽሑፍ : በሌለበት : ጊዜ : በታወቀ : ሰነድ : አስረጅነት :
ሳይሆን : በሁኔታ : መኖር : መረጋገጥ : እንዳለበት : አንቀጽ : ፯፻፺፱ : (፩) : ይናገራል።
በአንቀጽ : ፯፻፩ : መሠረት : የታወቀ : ሰነድ : አስረጅነት : መረጃ : ለማቅረብ : የሚ
ቻለው : ሌሎቹ : ሁለቱ : ማለት : የክብር : መዝገብ : ጽሑፍና : በሁኔታ : መኖር : በሌሉ
በት : ጊዜ : ወይም : አጥጋቢ : ባልሆኑበት : ጊዜ : ብቻ : ነው ።

፪ኛ. የመወለድ : ሕግ ።

የክብር : መዝገብ : ጽሑፍ : በሌለበት : ሁኔታ : ቁጥር : ፯፻፸(፩) : መረጃ : ሆኖ :
መቅረብ : ያለበት : የሁኔታ : መኖር : እንጂ : የታወቀ : ሰነድ : አስረጅ : እንዳይሆን :
ያዛል ። ማለትም : የክብር : መዝገብ : ጽሑፍም : ሆነ : የሁኔታ : መኖርም : በሌሉበት :
ጊዜ : አጥጋቢ : ባልሆኑበት : ጊዜ : ብቻ : የታወቀ : ሰነድ : መረጃ : ሆኖ : ለመቅረብ :
ይችላል : ማለት : ነው ። ይህ : ለሚያስከትለው : መቃረን : መፍትሔ : ለማግኘት :
የሚቻለው :-

(ሀ) ቁጥር : ፯፻፺፱(፩) : እና : ቁጥር : ፯፻፸(፩) : የሚሉትን : ትቶ : ቁጥር : ፫፻፫፻፷፩(፪) :
የሚለውን : በመከተል : ብቻ : ወይም :-

(ለ) ቁጥር : ፫፻፫፻፷፩(፪) : የሚለውን : ትቶ : ቁጥር : ፯፻፺፱ (፩) : እና : ቁጥር :
፯፻፸ (፩) : የሚሉትን : በመከተል : ብቻ : ነው ።

ከነዚህ : ከሁለቱ : መፍትሔዎች : አንዱን : መርጠህ : ከርከርህን : አቅርብ ።